

Bija kāds bagāts vīrs; tas ģērbās purpurā un smalkā audeklā un dzīvoja ik dienas kārumā un liksmībā. Bet viņa durvoju priekšā gulēja kāds nabags, vārdā Lācars, tas bija apklāts ar vātīm, un priecājās, ja varēja ēst druskas, kas krīt no bagātņieka galda. Un suņi nāca un laizīja viņa vātis. Bet gadījās, ka nabagais nomira, un eņģeļi viņu aiznesa Ābrahāma klēpī. Arī bagātņieks nomira un tika apglabāts. Un no elles, kur viņš cieta mokas, viņš pacēla savas acis un ieraudzīja Ābrahāmu no tālienes un Lācaru viņa klēpī. Tad viņš sauca stiprā balsī: Ābrahāma tēv, apžēlojies par mani un sūti Lācaru, lai tas iemērc pirksta galu ūdenī un dzesē manu mēli, jo es ciešu mokas šai liesmā! Bet Ābrahāms teica: piemini, dēls, ka tu savu labumu esi dabūjis, dzīvs būdams, turpretim Lācars - ļaunu. Tagad viņš tiek iepriecināts, bet tev jācieš mokas. Un turklāt starp mums un jums atrodas liels bezdībenis, ka tie, kas no šejienes vēlētos noiēt pie jums, to nespētu, tāpat arī no jums pie mums. Bet tas teica: tad es tevi lūdzu, tēvs, sūti to uz mana tēva namu! Jo man ir pieci brāļi; lai viņš tos brīdina, ka arī tie nenonāk šinī moku vietā. Bet Ābrahāms atbildēja: tiem ir Mozus un pravieši, lai tie tos klausu. Bet tas sacīja: nē, Ābrahāma tēv, bet, ja kāds no mirušiem pie viņiem ietu, tad tie atgrieztos. Bet Ābrahāms viņam sacīja: ja tie neklausu Mozu un praviešus, tie neticēs arī tad, ja kāds no miroņiem celtos augšām." Lk. 16, 19-31

1941. gada 14. jūnijs.

No Latvijas lopu vagonos izveda 15424 cilvēkus.

Padomju vara 14. jūnija izvešanā sevišķi vērsās pret

aizsargu, militārpersonu ģimenēm,

inteliģenci kopumā,

augstu stāvošu ierēdņu un amatpersonu

ģimenes locekļiem.

Diemžēl tā izrādījās tikai viena no izvešanām.

Tāču tā mērķtiecīgi tika vēsta pret Latvijas sabiedrības eliti –

skolotājiem, garīdzniekiem, pagastu vadību,

studentiem, tirgotājiem,

armijas un policijas virsniekiem.

Starp viņiem bija vīrieši un sievietes,

bērni, jaundzimušie un sirmgalvji.

Daudzi viens otru pēdējo reizi redzēja

dzelzceļa stacijās,

Stendē, Torņkalnā,

kur ģimenes nošķīra un

sadalīja pa vagoniem.

Vieniem piesprieda ieslodzījumu vietas,

labošanas darbu nometnes Noriļskā, Vjatlagā, Usoljā un citur.

700 cilvēkiem izpildīja nāvessodu.

Ceļā uz izsūtījuma vietām dzima bērni.

Daudzi garo ceļu neizturēja un mira.

Tukuma evaņģēliski luteriskās draudzes locekļi

no Tukuma pilsētas, Milzkalnes, Praviņām, Sēmes,

Smārdes, Tumes un Vecmokām

tika izvestas 50 ģimenes, 158 cilvēki.

Izsūtījumā mira 57,

bet 99 atbrīvoti.

Tukumnieki tika ieslodzīti Kirovas apgabala Vjatlagā.

Grāmatā „Ar ticību, cerību, mīlestību cauri gadu simtiem”

apkopoti daži no sāpīgajiem stāstiem.

Starp viņiem arī Dāmu komitejas aktīviste,

draudzes priekšnieks, zvērināts advokāts Roberts Kārlis Kalevics,
un viņa sieva Tukuma ārste un Dāmu komitejas priekšniece Vera Milda Kalevica.

Kad pārdomāju šo stāstu,
uz mana galda vāzē smaržo maijpuķītes.
Ārā krāšņi zied peonijas, – vasarsvētku rozes,
arī tās šodien uz mūsu altāra.
Īsi pirms Jāņa Kristītāja dienas un Līgo svētkiem,
kad viss dabā tā krāšņi uzplauka un ziedēja,
no Latvijas sirds izplēsa krāšņākos ziedus.
Maijpuķīšu smarža turpina izplatīties pa istabu
un es nevaru saprast,
kā tāds ļaunums varēja manifestēties.
Pagāja dažas nedēļas
un Latvijā iesoļoja vācu karaspēks.
Baznīcas Virsvalde un Sarkanais krusts
mācītājiem uzdod apkopot sarakstus ar lielnieku aizvestajiem
un nogalinātajiem.
Prāvests Virbulis uzskaita 45 personas,
bet saraksts nav ne tuvu pilnīgs.
1941. gada 20. jūlijā
baznīcā notiek iesvētības.
No šī notikuma saglabājusies fotogrāfija,
kurā redzams kā
gar baznīcu pretī Kultūras namam
dodas garš iesvetāmo gājiens.
pa priekšu dodas prāvests Virbulis
ar jauno draudze priekšnieku
un viesmācītāju.
Ansis Artums ap 1943. gadu
uzglezno darbu ar eļļu,
kurā redzama Tukuma baznīca,
kurai garām iet ļaudis.
Varbūt mākslinieks domājis svētdienu,
kad cilvēki nesteidzīgi dodas no vai uz baznīcu,
vai arī citā dienā savās ikdienas gaitās.
Uz mana galda vāzē smaržo maijpuķītes
un es nevaru saprast,
un sirds sāpīgi iesmeldz.

Vilcienu vagoni smagnēji izkustējās Torņkalnā
un devās izsūtītajiem
nezināmā virzienā.
Daudzi vēl šodien jautā:
„Par ko man un mani mīļajiem to nodarīja?”
Kaut tā nekad nebūtu noticis,
kaut tā nebūtu bijusi patiesība.
Un tomēr pat tajos apstākļos,
kad aukstums, nāve un bads
ložņāja apkārt,

dzima Sibīrijas bērnu stāsti.
Viņi turpina dzīvot starp mums.
Pat aukstumā un iznīcībā
spēja uzplaukt ziedi,
un turpina izplatīt saldo vasaras smaržu.
Ar Dievu, brāļi un māsas,
ar Dievu tēvs un māte,
es zinu,
mēs vēl tiksimies tur,
kur skaistāko puķu smarža nebeidzas,
kur nav nedz sāpju, nedz vaidu, nedz asaru, nedz nāves.

Nesaprotu,
ja kādā sarunā pēc bērēm vēl nesen
aizrunājāties par aktuālo,
kur sarunas biedrs vēl mēģināja
skaidrot vēsturi,
ka Hruščova laikos viss tomēr bijis citādāk,
ka vairāk domāts par cilvēku,
un bijusi kārtība.
Un jādzird,
ka valdība šodien tikai melo,
ka kapitālisms sevi ir izsmēlis.
Kā gan spējām vienkāršot procesus,
kas notiek šodien,
sadalot pasauli labajos un ļaunajos,
kas balts un melns,
it kā tā būtu vieglāk,
un nav vairs jānes atbildība.

Kad izsūtītie atgriezās Latvijā,
tad dzīvokļus, namus un tēva sētu bija aizņēmuši citi.
Vajadzēja parakstīties,
ka nenotiks atgriešanās atpakaļ agrākajā dzīvesvietā.
Viņiem nekā nepiederēja.
Viņi bija kā Lācars,
kas ēda drupačas,
kas bija nokritušas zemē.
Ļaudis no viņiem vairījās.
Nevarēja dabūt darbu vai tikai ar grūtībām,
un ne jau savā profesijā.
Viņi bija nabagi,
kuriem nekā nepiederēja.
Un vienlaikus viņiem bija viss,
kas nebija pārējiem.
Viņos bija krietnums, cilvēcība, godaprāts
kuras cena bija neizsakāmās sāpēs un ciešanas.
Nevar aizmirst sāpīgo,
var tikai piedot sev,
ka esi atgriezies.

Viņu sejas vaibstos es redzu to,
ko es neredzu nevienā citā.
Viņu rokas spiedienā to,
kāds siltums nav nevienam.
Un sirds dziļumos to,
ko nevar nopirkt ne par kādu naudu.

Līdzībā par bagāto vīru un Lācaru lasījām vārdus par bezdibeni,
kas ir starp vieniem un otriem,
par bagāto,
kam nav vairs nekā,
un nabago,
kam pēkšņi pieder viss.

Bet Ābrahāms teica: piemini, dēls, ka tu savu labumu esi dabūjis, dzīvs būdams, turpretim Lācars - ļaunu. Tagad viņš tiek iepriecināts, bet tev jācieš moka. Un turklāt starp mums un jums atrodas liels bezdibenis, ka tie, kas no šejienes vēlētos noiet pie jums, to nespētu, tāpat arī no jums pie mums.

Vai viss ir tik vienkārši,
tik balts vai melns?
Bet zinu,
ka Debesu valstība izrādīsies kā
liels izbrīns.
Un tā bezdibeņa līnija tiek
iezīmēta starp daudzām lietām un procesiem jau šobrīd.
Es ticu uz mirušo augšāmcelšanos
un ticu,
ka arī taisnība reiz augšāmcelsies.
Kāds pārsteigums par visu,
kas it kā notiek, iet savu gaitu,
un tad pēkšņi –
viss spēji mainās,
un starp vieniem un otriem
ir liels bezdibenis.
Dzīves skaistais ceļojums beidzās
kā Rīgas ielu caurumos,
zemē,
kas negaidīti atveras zem tevis.

Kā kaut kur lasīju,
ka latvieši ir iemācījušies tik galā ar krīzēm,
vēl tikai jāiemācās dzīvot labos laikos,
kad tie pienāk.

Mums jau būtu,
no kā mācīties,
vai tad ne?

Apustuļu darbu grāmatā lasām par pirmdraudzes ideālajiem laikiem.
Viss viņiem bija kopīgs.

Maldīgi to mēģina saprast kā „kristīgo komunismu”,
kad visiem piederēja viss kopā.

Arī evaņģēlists Lūka,
kas stāsta šo neticamo stāstu,
zina par tās pasaules realitāti, sāpīgo, trauslo un iznīcinošo.
Šis nebūt nav jālasa kā
to dienu un notikumu protokols,
kad bija reiz tie laimīgie un labie laiki,
bet šie notikumi runā par to,
ka draudze dzīvo un sludina Evaņģēliju,
un šim mērķim katrs no sevis dod to,
ko uzskata par labāko.

Evaņģēlists Lūka zina,
ka Kristus piedzimst nabadzībā,
un viņš arī saka
„ Svētīgi nabagie”.
Viņš stāsta līdzību par neprātīgā mantas krājēja un viņa šķūņiem,
kura dvēsele vienā naktī tiek pieprasīta.
Arī līdzība par Lācaru Ābrahāma klēpī.

Un no izsūtīto stāstiem
allaž varēja dzirdēt,
un ne tikai Sibīrijā,
bet arī pēc tam,
kad atgriezās,
ka katrs bija iemācījies dalīties,
ar to, kas bija, un
visi dzīvoja satīcīgi.
Viņiem nekā nepiederēja,
un tomēr kas bija,
tas piederēja visiem kopā.

*Mīlēsim, jo Viņš ir mūs pirmais mīlētājs.
Ja kāds saka: es mīlu Dievu,
- un ienīst savu brāli, tad viņš ir melis;
jo, kas nemīl savu brāli, ko viņš ir redzējis, nevar mīlēt Dievu, ko viņš nav redzējis.*

Mēs dzīvojam,
jo kāds mūs vienmēr ir mīlētājs pirmais.
Vai tā būtu bijusi māte, kas ar savām asarām baroja zīdāini,
vai tēvs, kas, būdams atrauts no ģimenes,
nespēkā uz debesīm raidīja lūgšanas par savējiem.
Bez tā pasaule nevar pastāvēt,
jo kāds mūs vienmēr ir mīlētājs pirmais.
To mēs iepazīstam skaidrajās Sibīrijas stāstos.
Un to mēs aizvien redzam
Kristus krustā,
kas nes ne tikai ciešanas,

bet arī augšāmcelšanos.
Šī mīlestība liek mums aizvien meklēt labāku pasauli.
Šī mīlestība māca mums dzīvot žēlastības laikā,
kad ne par ko nevajadzētu raizēties.
Šī mīlestība dod spēku
raudzīties tālāk,
jo zinām,
ka nevis laikmeti, ļauni apstākļi vai kas cits rada
bezdibeņus starp mums,
bet cilvēks pats,
kas jau šajā dzīves laikā pieņem vai noraida Dieva mīlestību.
Un tiem,
kas to ir iepazinuši
viss ir kopīgs.
Vienam otru dzirdēt, uzklausīt, aizlūgt,
priecāties un reizēm skumt,
kad ir grūti un nastas smagas, –
dzīvot otram līdzī.
Tā kļūstam kā
viena sirds un viena dvēsele,
kā Kristus miesa un Viņa augšāmceltais ķermenis šeit virs zemes,
lai dzīvotu reiz tur – mūžībā,
kur zemes svars un nastas nespiedīs,
kur nebūs vairs nedz sāpju, nedz asaru, nedz vaidu, nedz nāves nebūs.